

Выходитъ во Львовѣ що Среда и Суботы (крѣмъ рускихъ олатъ) о 4-ой годниѣ по полудни.

Редація и администрація подъ Ч. 15 олицъ Маріацкй.

Експедиція для мѣстныхъ предплатинокѣ уряджена въ друкарни Т. Шевченка (улиця Крива Ч. 2 на 1-омъ поворѣ).

Вѣс хвѣты, посылки и рекламаци належитъ пересылати подъ адресою: редакція и администрація „Дѣло“ Ч. 15 олицъ Маріацкй.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ стоить:

- на цѣлый рѣкъ . . . 8 зр.
- на пѣвъ року . . . 4 зр.
- на чверть року . . . 2 зр.

Предплату належитъ пересылати франко (наилучше почтовымъ переканомъ) до: Администраціи час. „Дѣло“.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ѣтъ одной строчки печатной.

Рекламаци неопечатанѣ вѣднѣ ѣтъ порта.

Рукописи не звертаются толькѣ на попередне застережене.

Поодинокѣ число стоить 10 кр. а. в.

Запросины до предплаты.

Съ днѣмъ 1. (13.) днѣня розпочинася другій пѣврѣкъ, тожъ просимо о скорѣ ѣтновленѣ предплаты, щобы завчасно могли мы означити число примѣрникѣвъ и щобы не послѣдовала нѣяка перерва въ высилѣ нашѣй часописи.

На опаскахъ означено кождому зъ Ви. Читателѣвъ нашихъ, доки предплата заплачена, тожъ просимо пѣсля того надсылати дальшу и залагаючу предплату.

Рѣвночасно просимо о якъ найскорше вирѣвнанѣе всѣхъ задегностѣй.

Въ слѣдуючѣмъ пѣврѣцѣ розѣбчемо печатати въ фелетонѣ нашѣй часописи нову оригиналну повѣсть.

Предплата стоить на чверть року 2 зр., — на пѣвъ року 4 зр. а. в.

Новый выбѣръ посла до сойму.

Черезъ смерть Бр. гр. Лоса бывшого посла соймового зъ махыхъ посылѣстей выборчого округа станиславѣвского зновъ опорожнилося одно крѣсло посольске, котре повиненъ заняти Русинъ. Надѣямося, що Русины станиславѣвского округа выборчого, котрѣ съ такою неустранимостью перебули страню завзату борбу при послѣднихъ выборахъ до рады державной, и сего разу выступитъ съ цѣлою енергѣю при выборахъ нового посла соймового. Много залежитъ тутъ ѣтъ скорого дѣлава и завчасной организаціи всѣхъ силъ. Противники нашѣ не сплять. Можемо бути приготованѣ, що поволяться недавно практикованѣй подѣступни агитаціи и насилія, тожъ слѣдуе вчасно приготувити до борбы съ всякими суперлегальными и нелегальными противностями. Толькѣ солидарне, неустраниме сполученѣе всѣхъ Русинѣвъ станиславѣвского округа выборчого може здобути Русинамъ побѣду. Тожъ зываемо до живои, здоровои и однодушной дѣятельности всѣхъ Русинѣвъ. При томъ позволено собѣ звернути увагу такожъ на тоѣ, що для успѣшного дѣлава Русинѣвъ въ соймѣ треба старатися о кандидатѣвъ о скѣлько можѣ обзиданыхъ съ экономичными и правничими дѣлами народными. На днѣвнѣмъ порядку соймовыхъ праць стоять найважѣйшия справы экономичныхъ и правныхъ реформъ, въ котрыхъ рускѣй послѣ соймовѣ повиннѣ взяти живу участь, щобы недопустити до завропащеня долѣ нашѣго сельского и маломѣщаньского люду. Задача соймового посла стався що разъ тяжкою и вымагае найвысшихъ силъ интеллигентныхъ. Русины мають посередъ себе много мужѣвъ високой интеллигенци, неутомимой праці и наилучшой волѣ служити добру народу руского. Тожъ треба старатися, щобы до сойму и до рады державной вѣднѣвалъ якъ найкраснѣй силѣ Русинѣвъ, щобы ѣттакъ рускѣй послѣ, если не числомъ, то интеллигенціею, глубокимъ знанѣмъ и ширѣю працею перевысидили нашихъ противникѣвъ. Такъ и при надходячихъ выборахъ треба памятити переловствѣ также и на ѣтновднѣ квалификацію кандидата посольского. Толькѣ неутомима праця, неустранима енергѣя сполучена съ глубокимъ знанѣмъ державного и краевского устрою политично-правного, толькѣ свѣтлѣсть нашихъ по-

слѣвъ може привернути намъ повагу въ очахъ противникѣвъ а народѣмъ указати ясну дорогу успѣшного розвою.

Чи буде що зъ того?

Якъ зачуваемо, поручила краева Рада школьна на ново львѣвскѣй окружнѣй радѣ школьнѣй ветупити въ переговоры съ львѣвскими Русинами що до заведеня руской школы народной во Львовѣ. Бѣтъ се посередина нагана удѣлена окружнѣй радѣ школьнѣй за еи послѣднѣе справѣданѣе „що нема потреби заводити во Львовѣ руску школу народну.“ Тожъ маемо надѣно, що львѣвскѣ шк. рада окружна бо-дай темеръ схоче подклонитися приказамъ министерства просвѣты и кр. рады шк. и поступитъ такъ, якъ того вымагае справедливѣсть и дѣбалѣсть о правдинѣ просвѣту народну. Мы пригадаемо львѣвскѣй окружнѣй радѣ школьнѣй, що львѣвскѣ Русины вже дуже значно облегчили еи задачу уквану кр. радою школьною. Львѣвскѣ Русины опираючись на рѣшено державного Суда поновили свое жаданѣе о заведенѣе руской школы народной во Львовѣ и освѣдчили такъ въ своѣмъ прошеніи до кр. рады школьной якъ и устно черезъ своихъ повномочникѣвъ перѣдъ 6. Екец. Намѣтникѣмъ, що хотѣлибы мати руску школу народну въ сѣредмѣтѣ Львова. Супротивъ такъ ясного заявленя повѣставалобы ѣтже львѣв. окр. радѣ школьнѣй сповнити еще толькѣ приписъ §. 27 закона въ 25. червня 1873 (Ч. 255) уложити бюджетъ для руской школы народной, порозумѣтисъ съ радою мѣста Львова що до мѣтѣцѣностей на умѣщенѣе той школы, наклонити раду мѣста Львова до вставленя въ мѣскѣй бюджетъ ѣтновднѣной сумы на удѣржанѣе руской школы, а вгляднѣю починити ѣтновднѣй внесени до кр. рады школьной. Не знаемо, чи львѣв. окружна рада школьна и рада мѣста Львова сповнитъ добровѣльно свою повиннѣсть. Думаемо однакѣ, що сама повага и тактъ политичный, котрыхъ не повинна лишатися репрезентациа столницѣ краю, наказують не доводити справы до крайности, не будити большого роздражненя межѣ Русинами и не допускати до того, щобы справедливѣе право Русинѣвъ ажъ примусово було вымущенѣе у тыхъ, котрѣ першѣ покликани довести Русинѣвъ и Полякѣвъ до мирного и успѣшного житя и розвою въ краю.

Краевый банкъ гипотечный.

III.

(Концѣ.)

Неприступнѣсть банкѣвъ сельскихѣхъ назначеныхъ для поратовани нашихъ малыхъ господарствѣвъ, естъ по при высококости побираныхъ процентѣвъ одною зъ найголовнѣйшихъ причинъ, для чѣго нашѣ банки стаютѣ шкодливими для нашего сельства. Ни одинъ банкъ въ нашѣмъ краю не має такои организаціи, котрабы ѣтновдѣдала станови просвѣты и потребамъ нашего народа. Сельничѣ, щобы добитися до банку и тамъ выеднати для себе потрібну позичку, мусѣтъ попередѣ оплачуватися вѣвѣлянимъ посередникамъ, инсарямъ, факторамъ, вольнымъ и т. д. такъ, що ему остаточно въ позички не лишавѣя и половина грошей. Тая недостатка организаціи кредитовой естъ такъ загално вѣвѣтна и була етолькѣ

равнѣю обговорювана, що кр. Выдѣлъ не могъ еи нѣякимъ чиномъ поминутѣ, если хотѣлъ хоть по части уваглядити въ своѣмъ просятѣ дѣйствиѣ отношеня нашего краю и нашего сельства. Однакѣ приглянувши бѣвѣше проектови о „краевѣмъ банку“ бачимо, що кр. Выдѣлъ и подѣ вглядомъ организаціи кредитовой якъ неможѣ бѣльше прогрѣвнѣше противъ дѣйствиыхъ потребъ нашего краю. Замѣтъ широкои вѣвѣмъ сельнамъ приступной организаціи банковской предлагае кр. Выдѣлъ для цѣлои Галичины одну централну институцію во Львовѣ съ однимъ и то единымъ ѣтдѣломъ въ Краковѣ. До утворени вишихъ филиѣвъ „краевого банку“ постановляе дальше проектованѣй статутъ — потреба ажъ особной ухвалы сойму! Пригадаймо собѣ темеръ, що етъ просѣбы о позички въ „краевого банку“ маютъ бути вношенѣ письменно и то съ письменными прилогами: а) доказати, що просеніи о позичку естъ властительмѣмъ грунту, б) вытѣгъ зъ книгъ гипотечныхъ, в) вытѣгъ зъ актѣвъ грунтового катастру), а будемо мати образъ той неприступности проектованого банку краевого для нашихъ сельничѣ. Кр. Выдѣлъ видимо держитѣя засѣды, що нашѣ сельничѣ маѣ своего адвоката, котрѣй ему вѣвѣше поданѣе и выдобуде вѣвѣ выше вгаданѣй документа!

§. 66. проектованыхъ статутѣвъ постановляе: „щобы улекшити гипотечнѣй чинности, може закладъ настановити въ рѣбныхъ околицяхъ краю „комитеты посередничества“, аложенѣ въ 3 членѣвъ и 2 заступникѣвъ. Членѣвъ комитету и заступникѣвъ именуе кр. Выдѣлъ на предложенѣе дирекціи зъ межѣ особѣвъ въ мѣстѣцѣи замѣщальныхъ а знаныхъ зъ честнѣты, образовани и знани мѣстѣвѣныхъ ѣтновднѣнѣ, с. е. въ помежи властительнѣвъ бѣвѣшихъ дѣбѣръ. Тѣи комитеты ничимъ не причиняетѣя до бѣвѣшой приступности краевого банку для сельничѣ, — божѣ не потреба много пояснитѣя, якѣй продѣль существое межѣ сельничѣмъ потребуючимъ позички а обывательмѣмъ „позажнымъ.“ Такѣ комитеты не зближаютъ „краевого банку“ до сельничѣ, але они могутъ прибрати совѣвѣмъ иншу ролю. Мы хочемо вѣвѣрити въ добру волю найвысшей автономичной власти мимо многихъ сумныхъ досвѣдѣвъ. Мы не припускаемо, щобы при утвореніи „краевого банку“ ходило о нову институцію агитаціонну, якъ то почаети було замѣрено при закладаніи сумной памяти „кредитового товариства мѣского“. Однакѣ поученѣй досвѣдомъ знаемо, що нагѣтъ Выдѣлы повѣтовѣй не могли ухоронитисъ ѣтъ скрайной агитаціи при выборахъ на некорнѣтъ Русинѣвъ, що много повѣтовѣй маршалки, замѣтъ дѣбати о повагу автономіи въ очахъ народа, станули на чолѣвъ противународной агитаціи. На подѣставѣ тыхъ фактѣвъ зъ минушности можемо припускати, що и тѣи „комитеты посередничества“ будутъ сповнитѣя такую мѣсию при помочи обиданѣвъ „посередничитѣя“ въ банку краевѣмъ о позичку, а приускаемо тоѣ съ тѣмъ бѣвѣшою певнѣстю, що власне тѣи комитеты малибы изъ мыслѣ етатуту высказувати дирекціи банку свою гадку о потребѣ позички и о томъ, чи позичку удѣлити або не удѣлити (§. 67). Якъ ѣтже въ одной стороны такѣ комитеты вже своимъ складомъ не надаются до властивой цѣли зрѣбити банкъ краевѣй бѣвѣше приступнымъ для народу такъ въ другой стороны могутъ они бо-дай въ певнѣй порѣ пр. подѣ часть выбо-

рѣвъ и т. д. етатисѣ комитетамѣ агитаціонными вѣвѣланными зъ „фонду краевого“ але дѣлаючими изъ интересахъ скрайно партійныхъ и классовыхъ, противныхъ добру нашего народа. Кто знае исторію, изъ роудѣлюванисѣ у насѣ межѣ сельничѣ позички и запомѣги голодовѣй, позички краевѣй, запомѣги на вѣвѣны и т. д. сей конечно мусѣтъ намъ признати, що нашѣ обавы опертѣ на давнѣмъ досвѣдѣ нашѣй автономичной минушности не еуть бѣвѣ побѣтавы. Можна напевно сказати, що колибы толькѣ проектъ „краевого банку“ вѣвѣшовъ въ житѣе, посюду въ краю потворятѣя такѣ „комитеты“ зъ „позажныхъ обывательнѣвъ“, тѣмъ бѣвѣше, що сей урядъ комитетового якъ небудѣ гоноровый, всежѣ таки сполученѣй съ певными материальными выгодами якъ пр. побиранѣе дѣтъ, коштѣвъ подорожи и иншѣй „шпор-тѣи“ — „które mogą być przyznane członkom komitetu.“ Тутъ видима цѣль завести опѣку надъ нашимъ сельничѣмъ — опѣку далеко не природну и интересами сельничѣ выкликану, але опѣку съ цѣлями посторонними. Се мусѣтъ о собѣ сказати и самѣй „верховодѣй автономистѣ краевѣй“, що они не досрѣли еще до того, щобы пытаня экономичнѣй ѣтрубнѣо трактувати ѣтъ пытаня политично-партійныхъ. По-лѣвѣшенѣе стану экономичного, поправа школьничества, экономичне житѣе громадѣ, пытаня дорожнѣй и конкуренціи въ загалѣ — все тоѣ мѣвѣритѣя у нихъ не пѣвѣли строгихъ вглядѣвъ экономично-народныхъ, але пѣвѣли вглядѣвъ партійно-политичныхъ и прѣтѣмъ выключно застовныхъ. Погалду широкого, обнимаючого добро цѣлого краю, погалду справедливого и для народа ширѣо прихильного — мы не стрѣчаемо въ сферѣхъ нашихъ верховодѣйчѣхъ автономистѣвъ. Однимъ зъ члененыхъ доказѣвъ сего естъ етатутъ проектованого „банка краевого.“

Статутъ проектованого „банка краевого“ выключаетъ ѣтъ участи въ дешѣвѣмъ кредитѣ найбѣвѣшну часть нашихъ сельничѣ и маломѣщанѣвъ, а для прочихъ сельничѣ и маломѣщанѣвъ перетворѣя „краевѣй банкъ“ въ неприступну институцію. Подѣ вглядомъ своѣй организаціи не має „банкъ краевѣй“ нагѣтъ тыхъ добрыхъ сторѣвъ, якѣ подыбуемо въ институціяхъ кредитовыхъ вже досѣ существующихъ, а подѣ вглядомъ финансового зряду можна нагѣтъ сомнѣватисѣ, чи достигне ѣтъ хоть вычѣайного совершенства. Тожѣ и годѣ дивоватисѣ, що сей проектъ всегъ прѣвѣла дѣвѣе неприхильно и що ии одинъ зъ публичныхъ голосѣвъ не озвѣвѣвъ зъ его корнѣтъ. Не бѣвѣе причины пытають, яка цѣль має бути сего банку? Що ѣтъ совѣвѣмъ не ѣтновдѣдало потребамъ нашего сельства и маломѣщаньства, се выказали мы вже попередѣ и не першѣй разѣ въ нашѣй часописи. Для великихъ посылѣстей существое „товариство кредитовѣе земскѣ“ дуже ѣтновдѣдне и совѣвѣмъ выстарчае для потребъ великой посылѣсти. Въ долѣ самой анкеты скланной кр. Выдѣломъ повѣтали численнѣй голоса, що новѣй институціи кредитовой для великихъ посылѣстей не треба. Для чѣгожь мѣмо того має адвѣвѣнутисѣ нова институціи гипотечна? Ото задовѣжена посылѣсть велика має еще певну часть землѣ вычѣайно „пустками“ называнѣой, — землѣ не доминикальной але рускиальной, досѣ еще не обѣвѣженой довгами такъ якъ тая земля не вчлѣвѣлася въ посылѣсть табулярну. Новый „банкъ“, котрѣй не роудѣвѣе межѣ посылѣстами доминикаль-

нами а русинскими мавбы отже тутъ подати руку до задоволеня и хвилевої „меліорації“ обшарельскитъ финансебъ. Може бути, що тамъ виглядомъ руководилась шовна часть акціоня и кр. Видѣлуу, бо справдѣ годѣ додуматись иншою причиною, для чего мавбы повстати така нова институція кредиторя. Не треба много доказати на то, що дальше задоволюванне великихъ послѣствій доведе только до ещѣ бѣльшой руины великій посѣлости и що только вѣрна дотерѣвшого способу жити и господарства могла бы поддигнути великихъ послѣствій въ нихъ неминучого упадку. Исторія довгоѣ затяганахъ въ товариствѣ кредиторѣмъ всеможа сеть наилучшою иллюстраціею того и только легкомудрости могла выродити гадку спсавати велику посѣлость „краснымъ банкомъ“. Все сколько небуды пований голосы оспидчалисъ рѣшучо противъ такихъ експериментѣвъ и тому навѣтъ значна часть польскихъ посѣствій совѣмъ не крихавися на сторону проактованого „банку красного“.

Збравши все тоє разомъ, думаемо, що есть святить обовязкомъ нашихъ посѣствій рѣшучо выступити въ соймѣ противъ проактованого кр. Видѣлуу „банку красного“. Не такжо будобы нашихъ посѣствій, хоть мнѣлочисленымъ, приеднати для такого выступленя и значну часть польскихъ посѣствій. Сумный станъ экономичный нашего краю наказує съ цѣлою энергіею и совѣстностію вѣстися до дѣла поратована нашего селянства и маломѣчанства. Банкъ красный повиненъ подати помѣчну руку нашимъ селянамъ и маломѣчанамъ, онъ повиненъ основуватися на здоровѣи экономичномъ житю нашихъ громадъ и розвивати а не убивати существующій вже зароды кредитовой организациі въ нашихъ сельскихъ и маломѣчанскихъ громадахъ. Красный банкъ повиненъ опиратися на кредитовой асоциациі громадъ и вразѣ съ кредитовой организациею переводити цѣлу (экономичну) организацию нашихъ сельскихъ господарствъ. Красный банкъ повиненъ перевести, о сколько можна, выкупъ сельскихъ господарствъ зъ ихъ дотерѣвшихъ довгобъ и положить конецъ дальшому експлоатованю селянъ черезъ лхварѣвъ и такъ званій „банки селянскій“. Разомъ съ пытаньемъ красного банку повинна бути злучена сарава поднесена гр. Круковецкии о вылащуваню селянъ зъ землѣ черезъ банкъ русинскій, съ справою ограничена водѣвности грунтѣвъ и съ справою усунена шкодливого впливу жидовского элементу на нашихъ селянъ. Безъ основного рѣшеня тихъ пытанъ всякій усилія надъ повравою экономичныхъ отношенъ нашего селянства будутъ въ наилучшомъ случаю недостаточны, отже ѡ не осангнутъ завѣреною цѣлю. На томъ поло подася первис случайностъ споджати все здоровислячій элементъ сойма до спѣльной акціи для добра краю.

ДОПИСЬ.

(М.) Зъ Тернопольщины. (Справи тернопольской семинаріи учимъ до спомогати написати послѣвъ.). Четыри роки тому назадъ выдала рада шк. кр. изъ подѣствѣ рекрпиту министерства просвѣты розпорядженне, щобъ въ тернопольской семинаріи учительскій класъ въ языкомъ выкладовымъ „ргезвацїіе гаякіи“, коли вгослоситя хочѣ 12 русинскъ хлонцїиъ. Згослосило число потрібне ученикъ и такъ побѣдилъ въ житѣ перша класъ рѣшорядна школы шрарѣ. Тутъ варазѣ ударивъ то неопредѣленѣи въ розпорядженю що до выкладового языка и мимовѣльно треба шнатьтися, якъ то маже розумѣти той „гѣдукъ выкладову ргезвацїіе гаякіи“? Коли не постановлено въ розпорядженю, якъ именно предметъ мають удѣлятися въ русинскѣмъ языкѣ, то стоиъ маж рѣшати се мѣшенибѣ, чи дирекциі, чи учителямъ той класъ? Чи такъ довольбѣтъ лишена учительскіи дотычноств, щобъ мажъ позво-

обратити собѣ заслуги тымъ, що не буде наставати на ту перевагу языка русинского въ выкладѣ? Та идѣмъ дальше въ розвогосъ еей школы. По упаванъ року адалалось кождому въ насѣ нештасемичныхъ въ педагогичній засѣдѣ, що буде вше съ слѣдующимъ рокомъ дѣлѣ класъ рѣшоряднѣ рускїи, именно перша и друга такъ же до 4-хъ лѣтъ буде 4-класова руска школа шрарѣвъ. Однѣкъ на диво — перша класъ шрарѣвъ а повиниласъ лишь третю класу а сего року лишь четверту. На слѣдующій рокъ, коли не щене такъ аманя руска паралелька (може во вигляду, що gr. kat. ludność więcej ma szkół ludowych ruskich, jakby stozunkowo mieć winna, якъ то голоситъ урядовый референтъ рады шк. кр. въ Gaz. Lwow.), то можна допустити, що буде лишь перша класъ руска, котра буде ановѣ, адеасѣ, отбувати таиій circulus vitiosus въ чотырохъ отѣмнѣхъ, подобно якъ и мѣснцѣ маж чотыри отѣмнѣ, що все повторюетя. Не маемо приступу до порогѣвъ семинаріи, щобъ вгланути въ результать класификациі той руской паралельки, а за урядовымъ справозданьемъ дирекциі издармо допытувалисьмоє. Однѣкъ допустѣмъ, що котрымъ небуды въ ученикъбѣ I. кл. руской шрарѣвъ тогды не узыскаиъ промоциі, гдѣмъ онѣ мажъ удатися, щобъ науку отбути въ уплышомъ роцѣ повторити? Очевидно до такоиъ класѣ шрарѣвъ съ польскимъ языкомъ выкладовымъ, отже науку ту саму мусѣмъ отбувати ановѣ въ языкѣ польскомъ. Та менша еще о тоє, бо онѣ ановѣ ачине въ початку, то се ему не дѣлає може великихъ трудностей. Але допустѣмъ случай, що въ 2, 3, або 4-ой класѣ остануть такъ аманя репетенты, якъ жежъ они дадутъ собѣ раду съ повтореньемъ наука, котру досѣ переходили въ языкѣ „ргезвацїіе“ рускомъ? Чи не буде то для нихъ марною стратою часу на языкову гимнастику, котра може имъ вадати стѣльно работы, що они ановѣ зарепетуютъ? Чинъ можна дивуватися, що руске мѣчанство съ рѣшоряднымъ дивитися на ту руску „концесїіу“ и радше посылає дѣтїи до головной школы якъ щобы мало поддѣвати свои дѣтїи подѣ шрарѣвъ въ метаморфозахъ? И мы не можемо поняти такоиъ логикѣ и смѣлѣмъ запытатися, для чего именно такъ маж интерпретуватися розпорядженне рады шк. кр., чи може лишь дирекциі его такъ интерпретувѣ шкоду дѣтїи рускихъ? Здаєсѣ, п. Ковальскому не вѣстѣиъ буамъ тѣ обстоятелства, бо певно булобы подѣвѣсъ такѣ сѣгосиш педагогичне въ радѣ державной при дебѣтъ бюджетовой, бо щось подобного може случитися лишь въ Галичинѣ! — Выпадаюбы отже при даній случайности заинтересовати п. министра просвѣты, чи то ему вѣстѣно и чи на будуцѣ думажъ варадити тому, щобъ рускїи ученики не потребували бути експериментомъ дивныхъ интерпретациі и обертатися въ таємѣхъ непедагогичномъ circulus vitiosus. Такую интерпретацию повиннѣбы внести нашѣ посѣствы и въ соймѣ.

Отъ сколькохъ лѣтъ за натискомъ рускихъ посѣствій приказала рада шк. кр. насѣлѣствомъ министерского рескрпиту, вѣстѣи въ семинаріихъ львовской мун., станиславской и тернопольской, выкладовый языкъ въ гдѣкотрыхъ предметахъ для кандидатѣвъ учительскихъ. Если не ошибаемся, то въ Тернополи учатся кандидаты курсу приготовительного и первого року всѣхъ предметѣвъ въ языкѣ польскомъ, азыннѣи религію и языкъ рускїи. На другѣмъ же и третѣмъ роцѣ допущеный языкъ рускїи до выкладу господарства, натуральной исторїи и математики. Не приходимо на теверъ въ то, чи и о сколько то розпорядженне выконуєсѣ и не хочемо тыпати особистости, однѣкъ мимовѣльно назуваче пытанье, для чего класъ въ тыхъ предметахъ ваведено языкъ выкладовый рускїи, до котрыхъ призначенъ профессору Палики, и Полькажъ поручено шрарѣтити ученикъбѣ въ рускомъ языкѣ? Чи не въ той цѣли и не въ той надѣи, що профессору Палики

не будутъ такъ квапиласъ переводити того розпорядженя въ житѣ, а скоро перомше отгосомъ интерпретациіи рускїихъ посѣствій, то все ановѣ перне жимъ Атен!

Помываемо вже курсъ приготовительный, а пытаемосѣ, коли вже допущено рускїи языкъ до выкладу господарства, математики и натуральной исторїи (чому вже не даи всѣхъ наукъ природныхъ вгалаемъ?) на курсѣхъ кандидатѣвъ учительскихъ, для чего той експериментъ выкладовый починаєсѣ доперва съ другимъ рокомъ?

Дальше назуваче еще пытанье, котрого никто адеасѣ не тыкавѣ, для чего въ языкѣ науки приписано для польского языка 4 години тыжневно, а для руского лишь 3? Тымъ языкъ польскїи вѣтъ выкладовымъ въ переажномъ числѣ предметѣвъ, то ученики семинаріи и такъ вше набувають въ языкѣ бѣльшой шрарѣвъ, якъ въ русинскѣ. Коли вже не противно (4 для русины, а 3 для польцины) то бодай по рѣшорядъ числѣ годинъ повинно бѣ бути приначено для обоухъ и выклѣвъ.

Наконецъ позволимѣ собѣ задати еще одно пытанье, котрого досѣ такоиъ никто не подносилъ, а именно, коли вже лишь тѣ три предметъ (господарство, математика, природна исторїи) мають выкладатися по руски, то для чего кандидаты не уживають до тыхъ предметѣвъ учебникѣвъ рускихъ? Що до господарства моглобы закинути, що не ма отповѣдного учебника руского (хочѣ книжочки господарскїи п. Бичая, якъ не ошибаемосѣ, репрорученїи навѣтъ Радою шк. кр. до ужитку школьного), але жъ до математики и натуральной исторїи маемо рускїи учебники, а кандидаты мають въ рукахъ книжки польскїи. Чи въ томъ вѣтъ логика? Якбы напримѣръ то выглядало, колибъ до предметѣвъ, котрїи выкладуютя по польски, дано подручнїи учебники рускїи? Або що спавалобы Рада шк. кр., якбы допѣдаласѣ, що учитель до предмету съ польскимъ языкомъ выкладовымъ каже уживати кандидатѣмъ учебникѣвъ рускихъ? Отже въ томъ на повѣръ мало-важнѣмъ обстоятелствѣ спочиває велика вага. Передосѣмъ, що поки кандидаты мають польскїи учебники, доти выкладъ буде польскїи въ тыхъ предметахъ и лишь бѣтъ часу до часу пѣсели потребы буде пускатися Русинамъ тужана, а розпорядженне остане на папери. По другѣ, польскїиъ авторѣмъ учебникѣвъ и выкладѣмъ доетарчаєсѣ тымъ значного доходу и подноситя школьному литературѣ польску, коли тымъ часомъ рускїи учебники по за мурѣ руской гимназиі не роаходитя и руска литература школьна лишь съ трудомъ дивгаєсѣ. Отже лежить се вже въ интересѣ комисїи для укладаня рускихъ учебникѣвъ, котромъ предѣдатель вѣтъ членомъ рады шк. кр., щобъ постаратися о введење учебникѣвъ рускихъ для предметѣвъ, котрїи въ названыхъ трохъ семинаріихъ выкладатися мають по руски, а въ томъ будемо мати такоиъ хочѣ еякутаку гаранцию, що вѣстѣне розпорядженне не остане лишь на папери. Сей малый обравецъ най послужитъ доказомъ, якъ у насѣ звывають на переведенне розпорядженъ министерскихъ, може и п. Е. Черкавскїи перестане голосити въ радѣ державной, що Русинамъ не дѣвѣсѣ ніка крада!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархїя.

(Замѣна въ министерствѣ гр. Таффого.) Видѣньска урядова газета обѣвѣтила вже цѣсарскїи отручнїи писема о зѣвѣи въ министерствѣ австрїйскѣмъ. Министрѣ справедливости дрѣ Штремайера, министрѣ краевѣи обороны др. Горета, министрѣ торговнѣ др. Корба и министрѣ финансебъ др. Кригавѣ одержали прошеню дивнѣю а на ихъ жѣстѣ именованїи: др. Штрайтъ министрѣмъ справедливости, гр. Велъзеръ гламѣ министромъ краевѣи обороны, Кремеръ министрѣмъ торговнѣ, а др. Дунаевскїи министрѣмъ финансебъ. Кромѣ

дра Дунаевского аманого зъ своєи дотерѣвшою парламентарной минушности, въ прочѣ ново именованїи министрѣ совѣтъ везнанїи досѣ на пози политичномъ. Джаксїа Штремайера, Горета и Корба уважѣли зѣвѣи министерства съ партиѣи шрорядно-статуційной. О новѣи реконструкциі министерства пише „Ргезво“: „Министерство перестало бути коалиційнымъ, за то мусѣтъ старатися бути „неутралїиъ“, за то мусѣтъ адеасѣ бути коалиційнымъ.“ Министрѣ адеасѣ поа парламенту. Министрѣ вѣтъ адеасѣ поа парламенту, оно не хочѣ ати дорогою хлонцїи, тожъ мусѣтъ поустѣвати своєю дорогою помежи обома партиямъ. „Fremdenblatt“ подноситъ, що уступленъ Штремайера, Горета и Корба, репререзентившихъ гадку помирѣи министерства Таффого съ партиєю хлонцїи, доказує невоможѣсть такого помирѣи. Ргѣв. маж однакожъ надѣю, що ново перестроєне министерство ухоронитъ Австрїю отъ федерализму! Чехѣ „Politik“ вѣтає нову зѣвѣи въ министерствѣ досѣи адержано, только именованъ Дунаевского, котрого величає яко „пресоходного проводника партиі польской“, приниасѣ маже съ радостію. Зъ сего мажнѣи вѣстѣи, що Чехѣ дуже много стараютя о вгланю Польки въ союзъ съ центральными. Зъ дотерѣвшихъ министрѣвъ належаѣ гр. Фалькенгайтъ, дрѣ Пражскїи дрѣ Земляковскїи и дрѣ Дунаевскїи до партиі правнѣи и уходяѣ у Ямѣцѣи за „федералистѣвъ.“ Прочїи министрѣ не мають характеру политичного, хочѣ гдѣлѣи зѣвѣи Конрада-Айбесфельда и дра Штрайтѣ до шрорядно-статуційныхъ хѣба для того, що они були высокими урядниками за часѣи панованя партиі шрорядно-статуційной.

(Соймъ чехскїи.) Въ соймѣ чехскѣи ш довшихъ розпрѣвахъ откинула нѣмецка бѣльшѣсть вѣсненю правительствомъ зѣвѣи ординациі выборчѣи 135 голосами противъ 79 голосѣвъ чехскихъ. Цѣкава рѣчь, що зрѣбѣтъ правительство, чи розвѣже соймъ, чи отречѣся реформѣ ординациі выборчѣи и постановного переведеня жданѣ чехскихъ?

ЗАГРАНИЦЯ.

Конференція берлинска.

Минушюи пятницѣи полагодили амбасадоры трактатовыхъ державъ гранцику справу греческо-турецку въ мериторнѣи бѣлѣ части мажѣе остаточно. Гранцику линия починаєсѣ на заходѣ при горѣ Каммаса, поустѣпає горѣ рѣкою до жерель и бѣтъ звертаєсѣ простою линією въ западнѣю полудневоисходнѣю зъ жерель (Алмѣбрїи такъ, що окрестнѣсть Загорѣи лѣшасѣ при Турецкии, Янїна же и Мѣцево и принадлежѣтъ Грециі. Дальше, ажъ до моря егейского, становлѣтъ гранцику хрѣбѣи Олимпиа. Проектъ француско-англїйскїи удержавѣ прѣте мажѣе въ цѣлости. Конференциі зберѣсѣ еще на одно засѣданне, щобы пѣписати остаточнїи протоколъ своихъ постановленъ, почѣмъ поодинокїи кабинеты въ окремой нотѣ закомуникують такъ а нотѣи къ и правительству греческому все зѣвѣи конференциі. Инициатива до зредатованя такоиъ идентичнои нотѣи выдѣе икозѣрно бѣтъ Англиі, такъ якъ Англія дажъ вѣщѣтнѣю до силнѣи конференциі берлинской.

Не треба однакожъ думати, що конференциі берлинска полагодила остаточнѣи разѣи на все спорнїи пытаня на орѣкѣи Трактатовѣи державѣи приступили до сѣи акціи лишь дѣятого, бо имѣ на подѣталѣ 24 артикула берлинского договора прѣслужавѣ право, выстѣпнати въ роли медиатора межѣ спорючюю Грециєю и Турецкиєю. Медіациі таа однакожъ не вѣтъ ани мандатѣи ани вердиктомъ для отоманской имперїи, а лишь простою радою, котру таа державѣи послѣи своєи уподобѣи може выконати або а откинути. Грециі, котра при томъ дѣлѣ лишь змыкує, приѣме постановленя берлинской конференциі съ отвертѣи рамѣиъ адеасѣ про Турецкию сего политично склѣтъ не можна. Репрезентантѣи сѣи въ Берлиѣ, Садулягъ-бѣи, заявивъ на дняхъ князю Ргеселого дуже отпривенно, що султѣнъ лѣи тогды приѣме постановленя конференциі, если тѣ постановленя не нарушатъ важныхъ интересѣвъ сего державѣи. Замѣлъ сѣиъ словѣи дуже широкїи.

Прѣса европѣйска не прикладѣ прѣте въ загалѣи возикомъ шагѣи до конференциі берлинской и губитѣея въ комбинациіи въ случѣи, если в. порта откине ея еястѣвѣи нову ноту кабинѣтовѣи трактатовѣи. Прѣса нѣмецка и австрїйска, бѣльшѣи консервативна и прихильна Турецкии, уважѣе постановленя берлинской конференциі ани ультиматѣи, але лишь ако матерїалъ чѣи отбустрѣтъ, выробленнїи амбасадорѣи до дальшихъ переговоровъ съ отоманской имперїєю. Совѣмъ ясно, що та переговоры мажѣтъ потребати іа dulce іа бѣиъ. Прѣса англїйска, посправама политикѣи Гластонѣи, радабы бачити Англию въ союзѣ съ францїєю и Италиєю, щобы при помѣи ея склѣтъ военныхъ въ егейскомъ морѣ прѣ-

